

فصل نامه داروهای گیاهی

journal homepage: www.jhd.iaushk.ac.ir

بررسی اثر خشک کردن بر استخراج اینولین از کاسنی ریشه ای (*Cichuriumintybus* L.)

حمیده وکیلی، محمد حجت الاسلامی*

گروه علوم و صنایع غذایی، دانشگاه کشاورزی، دانشکده کشاورزی آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد، ایران؛
*مسئول مکاتبات (E-mail: mohojat@gmail.com)

چکیده	شناسه مقاله
<p>مقدمه و هدف: اینولین یک پلی ساکارید ذخیره ای از دسته فروکتون ها با خواص تغذیه ای و تکنولوژیکی منحصر بفردی است و ریشه کاسنی ریشه ای (چیکوری) حاوی اینولین با زنجیرهای بلند و پایدار بعنوان تنها منبع ریشه ای برای تولید صنعتی اینولین می باشد. هدف از این تحقیق بررسی مقایسه مقدار و زمان استخراج بیشینه اینولین و رنگ عصاره استخراجی از ریشه چیکوری تازه و خشک در طول زمان استخراج می باشد.</p> <p>روش تحقیق: ریشه چیکوری کاشته شده در مجتمع کشت و صنعت قزوین برداشت و برای استخراج عصاره از روش دیفوژیون و نسبت آب به خلال ۵ به ۱ و دمای ۶۰ درجه سانتیگراد و pH برابر با ۵ استفاده شد. خشک کردن خلال ها در آون سیرکوله دار و دمای ۷۰ درجه سانتیگراد انجام گرفت. برای اندازه گیری اینولین از دستگاه HPLC و برای اندازه گیری رنگ عصاره از دستگاه رنگ سنج در طول موج ۴۲۰ نانومتر استفاده گردید.</p> <p>نتایج و بحث: بیشترین مقدار اینولین برای خلال تازه در زمان ۶۰ و درمورد خلال خشک در زمان ۱۱۰ دقیقه استخراج گردید. اگرچه خشک کردن به طور معنی دار باعث کاهش در میزان اینولین در ریشه چیکوری نمی شود اما به طور چشمگیر باعث افزایش زمان استخراج تا ۲ برابر می گردد. همینطور خشک کردن به طور معنادار باعث کاهش رنگ عصاره استخراج شده از خلال چیکوری می شود که بدلیل اثر آنزیم بری در حین فرایند خشک کردن می باشد.</p> <p>توصیه کاربردی /صنعتی: با توجه به محدود بودن زمان برداشت گیاه و در عین حال محدودیت ظرفیت کارخانه جهت استخراج، خشک کردن روش مناسبی جهت نگهداری ریشه ها برای استفاده در فصول دیگر سال می باشد بدون اینکه اثر نامطلوبی بر راندمان استخراج داشته باشد و همچنین خشک کردن ریشه ها در محل کاشت، باعث کاهش حجم ریشه و کاهش هزینه حمل و نقل آن به کارخانه می گردد.</p>	<p>تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۱۲/۱۰ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۳/۰۲/۲۶ نوع مقاله: علمی - پژوهشی موضوع: گیاهان دارویی و صنایع غذایی</p>
	<p>کلید واژگان :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ کاسنی ریشه ای ✓ اینولین ✓ خشک کردن ✓ رنگ عصاره ✓ HPLC

۱. مقدمه

فرم اجدادی آن یک گیاه چند ساله ، لاغر و بلند با گل های آبی مایل به ارغوانی که در غرب هند، نواحی مدیترانه ای و آسیای نزدیک رشد می کند. از قرن شانزدهم زراعت چیکوری به صورتی که

چیکوری (*Cichuriumintybus* L.) یک گیاه علفی، گلدار، دو لپه ای و دو ساله است که متعلق به (asteracea) خانواده کاسنی (Georges & De Leenheer, 2003).

(2001). لازم به ذکر است که به ازای مصرف هر گرم اینولین حدود ۱/۵ کیلوکالری انرژی تولید می‌شود که این میزان فقط ۳۸ درصد انرژی یک مولکول قند شش کربنی هضم شده است (Paseephol, 2008). طبق مطالعات اوا و همکاران در سال ۲۰۰۲ اینولین و الیگوفروفوتوزها می‌توانند تا حدود ۱۷ درصد از میزان تری گلیسرید ها و تا ۹ درصد در کاهش کلسترول خون موثر باشد (Ewa, 2002). همچنین اینولین خواص آنتی تومور و تحریک کنندگی سیستم ایمنی بدن را دارد و به عنوان سرکوب کننده پاتوژن‌ها عمل می‌کند (Taper and Roberfroid, 2002). مصرف اینولین و فروکتو الیگو ساکارید ها جذب یون کلسیم و منیزیم را در بدن افزایش می‌دهند (Abrams, 2005).

از نظر تکنولوژیکی اینولین بعنوان جایگزین قندها و چربی‌ها و در تولید محصولات رژیمی و کم چربی کاربرد دارد و به سبب دارا بودن ظرفیت محبوس کردن آب خواص قوام دهنده‌گی و تولید ژل را دارد (Bortnowska and Makiewicz, 2006). اینولین با درجه پلیمریزاسیون بالا همراه با آب و اعمال نیروی برشی در دما و غلظت مشخص دارای خواص خامه‌ای شدن و ایجاد احساس دهانی شبیه به چربی بدون اضافه کردن هیچ شیرین کننده‌ای دارد (Paseephol, 2008). اینولین همچنین به عنوان یک ماده اولیه جهت تولید سیروپ با محتوای بالای فروکتوز به کار می‌رود که مورد استفاده بسیاری در صنایع غذایی به خصوص تولید نوشابه‌ها دارد (Kikuchi, 2009).

با توجه به خواص تکنولوژیکی و سلامتی بخش اینولین و شرایط مساعد آب و هوای ایران جهت کشت ریشه چیکوری، در این پژوهش اثر خشک کردن بعنوان یک روش جهت نگهداری ریشه چیکوری برای نگهداری محصولات مازاد بر ظرفیت کارخانه برای استفاده در فصول دیگر مورد بررسی قرار گرفت.

۲. مواد و روش ها

مواد مورد استفاده در این پژوهش شامل ریشه گیاه چیکوری کاشته شده از مجتمع کشت و صنعت قزوین، پودر اینولین استاندارد از کمپانی Sensus با درجه خلوص ۹۹/۵ درصد استفاده شد. کلیه مواد شیمیایی مورد استفاده شامل اسید هیدرو کلریدریک و هیدروکسید سدیم ساخت شرکت مرک آلمان بودند.

به شکل امروزی در آمده است آغاز شد و گیاه چیکوری در سال ۱۸۰۶ به امریکا منتقل شد (Toneli et al., 2013).

گیاه کاسنی (Cichuriumintybus L.) با اثراتی متنوع مانند آنتی هپاتو توکسیسیتی، ضد مالاریا، کاهنده قند خون، آنتی اکسیدان و ضد التهاب شناخته شده در طب سنتی ایران، با نام هندباء نامیده می‌شده است و اطبای قدیم از آن به عنوان گیاهی با طبع سرد و تریاد کرده اند و به عنوان مقوی کبد، صفراء آور، مدر، ملین و اشتها آور مصرف می‌شده است که امروزه تعدادی از این خواص، طی بررسی های آزمایشگاهی نیز به اثبات رسیده اند (Ghanadi et al., 2009).

یکی از خواص این گیاه خاصیت دیورتیک آن می‌باشد. مصرف عصاره‌ی این گیاه خصوصاً قسمت ریشه‌ی آن باعث افزایش فیلتراسیون گلومرولی و در نهایت اثر مدری می‌گردد. به نظر می‌رسد اینولین موجود در ریشه مسئول بروز این پدیده می‌باشد. کاسنی گیاهی غنی از اینولین و دارای فیبر می‌باشد که باعث گردیده است تا این گیاه آثار ملین ملایمی از خود بروز دهد (Kaur & Gupta, 2002).

ریشه‌ی چیکوری حاوی ۹۴-۷۰ درصد اینولین بر اساس وزن خشک می‌باشد که به علت تولید اینولین با زنجیره بلند و پایدار از نوع فروکتان‌ها بعنوان مهمترین منبع ریشه‌ای برای تولید صنعتی اینولین بشمار می‌رود (Georges & De Leenheer, 2003).

اینولین یک پلی ساکارید ذخیره‌ای از دسته فروکتان‌ها است که شامل یک زنجیره از واحدهای فروکتوز با یک مولکول انتهایی گلوكز می‌باشد (Blitz et al., 2009). از نظر متخصصین تغذیه اینولین جزء فیبرهای غذایی محلول در آب طبقه بندی شده است (Frank, 2002). اما تحقیقات حکایت از خواص پری بیوتیکی و بیفیدوژنیکی این ماده دارد که این سبب شده تا از آن بعنوان یک ماده فراسودمند نامبرده شود (Bernal, 2005). اینولین و الیگو فروکتوز ها در روده کوچک به طور عملی غیر قابل هضم هستند اما توسط باکتریهای روده بزرگ تخمیر شده و تولید لاکتاتها و اسیدهای چرب کوتاه زنجیر می‌نماید که عامل تحریک رشد انتخابی بیفیدو باکترها می‌شوند (Ewa, 2002). به علت غیر قابل هضم بودن دارای انرژی زایی بسیار کم بوده و خواص یک فیبر تغذیه‌ای را دارند که به بهبود عملکرد روده کمک می‌کند (Flamm et al., 2005).

برای اندازه گیری رنگ عصاره های استخراج شده، رنگ نمونه را بر طبق استاندارد ملی ایران شماره ۶۹ در طول موج ۴۲۰ نانو متر اندازه گیری کرده برای این منظور از دستگاه رنگ سنج استفاده گردید که در آن IU نمونه بر اساس معادله (۱-۱) بر طبق واحد ICUMSA محاسبه می شود (۱).

$$\text{IU} = \frac{(\text{As} \times 10^8)}{(\text{Bx} \times \text{RDS} \times \rho)} \quad (1-1)$$

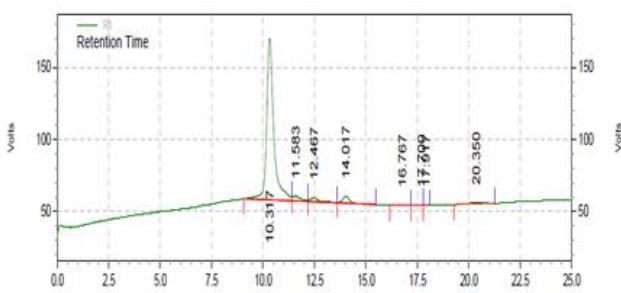
که در این رابطه ρ چگالی، RDS مقدار ماده خشک، BX بریکس و AS میزان جذب نور می باشد.

دستگاه رنگ سنج مورد استفاده مدل X2 ATM ساخت شرکت Index کشور انگلستان مستقر در مرکز تحقیقات قند کاوش اصفهان بود.

۳. نتایج و بحث

۳-۱. مقادیر اینولین استخراج شده از خلال تازه و خشک چیکوری

با استفاده از غلظتهای مختلف اینولین استاندارد و رسم منحنی استاندارد، براحتی می توان با محاسبه سطح زیر نمودار و حل معادله بدست آمده غلظت اینولین رادر کلیه نمونه ها محاسبه نمود. لازم به ذکر است ضریب رگرسیون بالای ($R^2 = 0.997$) بدست آمده بیانگر دقیق بالای عملکرد می باشد. در شکل ۱ و ۲ به ترتیب یک نمونه از کروماتوگرام بدست آمده از دستگاه HPLC برای عصاره استخراج شده از خلال تازه و خلال خشک چیکوری آمده است.

شکل ۱. کروماتوگرام اینولین استخراج شده از خلال تازه چیکوری نمونه برداری شده در زمان ۶۰ دقیقه

۳-۱. آماده سازی نمونه گیاهی

ریشه گیاه چیکوری کاشته شده از مجتمع کشت و صنعت قزوین تهیه گردید و پس از تمیز شدن اولیه، برگها و قسمتهای علفی گیاه از ریشه جدا گردید و ریشه ها به خوبی با آب شستشو داده شد و ریشه ها با چاقوی تیز به صورت خلال های تقریباً یکتواخت با اندازه حدود $3 \times 6 \times 45$ میلیمتر خرد شدند. برای تهیه خلال خشک شده مقداری از خلال های تازه خرد شده را درون سینی قرار داده و درون آون با دمای ۷۰ درجه سانتیگراد قرار داده شد تا کاملاً خشک گردید.

۳-۲. استخراج آبی اینولین

مقداری از خلال های خرد شده را با ترازو از با دقت ۰/۰۱ توزین شد و در یک بشر ۲ لیتری ریخته شد و مقدار مناسبی آب مقطار با دمای ۶۰ درجه سانتیگراد (نسبت آب ۵ بر حسب وزن مرطوب) به آن اضافه کرده و با اسید هیدروکلریدریک ۰/۱ نرمال pH آن را به ۵ می رسانیم سپس درون حمام بن ماری با دمای ۶۰ درجه سانتیگراد قرار داده و درون آن یک همزن با دور ۵ rpm قرار داده و در فواصل زمانی هر ۱۰ دقیقه مقدار ۱۰ سی سی از عصاره نمونه گیری شد و عمل نمونه برداری را تا دقیقه ۹۰ برای خلال تازه و تا دقیقه ۱۵۰ برای خلال خشک ادامه می دهیم و سپس تمامی نمونه ها با کمک فیلتر سرسرنگی ۰/۴۵ میکرون فیلتر می کنیم.

۳-۳. اندازه گیری کمی اینولین به کمک دستگاه HPLC

برای اندازه گیری کمی اینولین استخراج شده از دستگاه HPLC ساخت شرکت Knauer آلمان مستقر در آزمایشگاه علوم و صنایع غذایی دانشگاه شهرکرد و ستون Ca Eurokat RI (Refractive Index) استفاده گردید. دمای ستون ۷۵ درجه سانتیگراد تنظیم گردید. فاز متحرک آب ۲ بار تقطیر، سرعت فاز متحرک، بدون گرadiان، $0/5$ ml/min و حجم تزریق ۲۰ میکرو لیتر بود. برای بدست آوردن زمان بازداری (Retention Time) و رسم منحنی استاندارد ابتدا اینولین استاندارد را در ۰/۲۵ غلظت ۰/۰۱ و ۰/۴ درصد به ستون تزریق می کنیم.

۳-۴. اندازه گیری رنگ عصاره

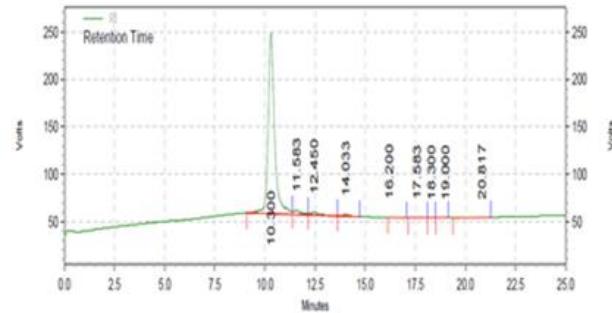
سرعت تجزیه اینولین به سایر قندهای احیا از سرعت استخراج بیشتر شده و مقدار اینولین در عصاره رو به کاهش می‌گذارد و در صورتیکه بخواهیم استخراج را با راندمان بیشتری ادامه دهیم بایستی شرایط استخراج را طوری تنظیم نماییم که ساختار شیمیایی اینولین ثبات بیشتری داشته باشد، پارک و همکاران در سال ۲۰۰۴ اعلام کردند که خشک کردن ریشه چیکوری در کیفیت و محتوای اینولین ریشه‌ها تغییر قابل توجهی (معنادار) ایجاد نمی‌کند (Park *et al.*, 2004). البته در این تحقیق pH استخراج، pH طبیعی ریشه چیکوری بوده که طبق اندازه گیری معادل ۵/۷ می‌باشد که به محدوده خنثی نزدیکتر است و احتمالاً اینولین در این شرایط پایداری بیشتری داشته است.

جدول ۱. مقادیر اینولین بدست آمده از کروماتوگرام HPLC برای خلال تازه و خشک چیکوری در فواصل زمانی ۱۰ دقیقه

زمان	درصد اینولین در خلال تازه	درصد اینولین در خلال خشک (درصد وزن مرطوب)	(دقیقه)
۶/۲۲	۷/۳۵	۱۰	
۸/۰۴	۱۰/۲۴	۲۰	
۸/۹۱	۱۲/۵۹	۳۰	
۱۰/۰۷	۱۳/۴۷	۴۰	
۱۰/۹۹	۱۵/۶۳	۵۰	
۱۲/۰۳	۱۸/۵۸	۶۰	
۱۲/۷۹	۱۵/۷۴	۷۰	
۱۳/۴۹	۱۳/۸۶	۸۰	
۱۴/۳۵	۱۲/۹۸	۹۰	
۱۵/۳۳	-	۱۰۰	
۱۶/۴۸	-	۱۱۰	
۱۶/۸۸	-	۱۲۰	
۱۶/۹۳	-	۱۳۰	
۱۵/۶۰	-	۱۴۰	
۱۳/۴۵	-	۱۵۰	

۲-۳. رنگ عصاره استخراج شده از خلال تازه و خشک چیکوری

در **جدول ۲** رنگ عصاره استخراج شده از خلال تازه و خشک چیکوری آمده است. با توجه به روند تغییرات رنگ عصاره در هر دو

شکل ۲. کروماتوگرام اینولین استخراجی از خلال خشک چیکوری نمونه برداری شده در زمان ۱۲۰ دقیقه.

در **جدول ۱** مقادیر اینولین استخراج شده از خلال های تازه و خشک چیکوری در دمای ۶۰ درجه سانتیگراد و pH برابر با ۵ در طول زمان استخراج با فواصل زمانی ۱۰ دقیقه آمده است. بر اساس داده های بدست آمده بیشترین میزان اینولین از خلال تازه در دقیقه ۶۰ که معادل ۱۸/۵۸ درصد بر حسب وزن مرطوب و بیشترین میزان اینولین از خلال خشک چیکوری در زمان ۱۳۰ دقیقه استخراج گردید که معادل ۱۶/۹۳ بر حسب وزن مرطوب بدست آمد که البته نتایج حاصل از تجزیه واریانس یکطرفه در سطح اطمینان ۹۵/۰ نشان می دهد که اختلاف معنا داری در مقدار اینولین استخراجی در دقایق ۱۱۰، ۱۲۰، ۱۳۰ وجود ندارد. به طور کلی در استخراج از خلال خشک به کندی بر میزان اینولین استخراج شده در عصاره افزوده می شود و در فواصل زمانی متواتی اختلاف بین مقادیر اینولین معنادار نمی باشد که علت آن را می توان به سخت شدن بافت در حین خشک کردن نسبت داد که در نتیجه آن مدت زمان بیشتری طول می کشد تا مجدداً آب به درون خلال نفوذ کند و اینولین از بافت گیاه خارج شود.

بررسی روند استخراج نشان داد که در استخراج اینولین بعد از رسیدن به میزان بیشینه با طولانی شدن زمان استخراج مقدار اینولین در عصاره کاهش پیدا می کند که احتمالاً بدليل تجزیه اینولین به قندهای آزاد است. رزوگ و همکاران نیز در سال ۲۰۰۸ اظهار نمودند افزایش زمان استخراج بعد از مدتی سبب کاهش راندمان استخراج می شود و زمانهای کوتاهتر را مناسب دانستند (Rezzoug *et al.*, 2008). در خلال خشک ماکسیمم مقدار اینولین به ۱۶/۹۳ درصد می رسد که حدود ۱/۶ درصد کمتر از اینولین استخراج شده از خلال تازه چیکوری می باشد و بعد از آن

هستند بدلیل واکنش های قهقهه ای شدن آنزیمی، رنگ عصاره سریعاً افزایش پیدا می کند.

جدول ۲. رنگ عصاره استخراج شده از خلال تازه و خشک چیکوری در فواصل زمانی ۱۰ دقیقه.

زمان (دقیقه)	رنگ عصاره خلال خشک (IU)	رنگ عصاره خلال تازه (IU)
۳۷۶۸	۵۶۳۹	۱۰
۳۱۶۴	۵۳۴۸	۲۰
۳۰۱۰	۵۱۰۱	۳۰
۲۹۹۷	۵۰۸۲	۴۰
۲۷۷۰	۴۸۴۶	۵۰
۲۵۲۹	۴۲۲۴	۶۰
۲۴۱۸	۳۷۳۷	۷۰
۲۴۱۵	۳۲۸۵	۸۰
۲۴۹۱	۳۰۴۰	۹۰
۲۵۸۹	-	۱۰۰
۲۶۱۸	-	۱۱۰
۲۶۶۰	-	۱۲۰
۲۷۴۶	-	۱۳۰
۲۸۳۵	-	۱۴۰
۲۹۷۷	-	۱۵۰

۴. نتیجه گیری

در مقایسه زمان بهینه استخراج خلال خشک و تازه میتوان گفت خشک کردن باعث دو برابر شدن زمان استخراج شده است که این علت آن را میتوان به سخت شدن بافت در حین خشک کردن نسبت داد که در نتیجه آن مدت زمان بیشتری طول می کشد تا مجدداً آب به درون خلال نفوذ کند و اینولین از بافت گیاه خارج شود اما خشک کردن تاثیری بر میزان اینولین در ریشه نداشت، همچنین خشک کردن بدلیل اثر آنزیم بری باعث کاهش رنگ عصاره به شکل معنادار می گردد.

حالت، در ابتدای زمان استخراج بیشترین مقدار را دارد و در طی فرایند استخراج از میزان رنگ عصاره کاسته می شود.

در فرایند استخراج مواد رنگی محلول خیلی سریع از درون خلال وارد فاز حلal شده و در همان ۱۰ دقیقه ابتدایی، باعث ایجاد رنگ در عصاره می شود. با توجه به اینکه یکی از دلایل ایجاد رنگ در شیره ای استخراج شده قهقهه ای شدن آنزیماتیک خلال است و قهقهه ای شدن آنزیماتیک در سطح اتفاق می افتد در زمان استخراج رنگدانه ها ابتدا حل شده و وارد عصاره می گردد، به تدریج همزمان با اعمال فرایند حرارتی عمل آنزیم بری نیز انجام می گیرد و بعد از آن رنگ محلول افزایش پیدا نمی کند. اما علت کاهش رنگ در ادامه عمل استخراج را میتوان اینگونه توجیه کرد که، با گذشت زمان استخراج و ورود اینولین به فاز آبی بریکس عصاره افزایش یافته و از آنجا که برای محاسبه رنگ بر طبق واحد ایکومسا از رابطه ۳-۳ استفاده گردیده و در این رابطه، IU و بریکس با هم رابطه معکوس دارند، یعنی با افزایش بریکس عصاره در زمان استخراج به تدریج مخرج کسر بزرگتر شده، که در نهایت باعث کاهش IU و عدد نهایی رنگ می گردد، بنابراین ما شاهد روند نزولی رنگ در حین فرایند استخراج هستیم که ناشی از کاهش رنگدانه ها نیست بلکه بدلیل افزایش بریکس عصاره می باشد. در ادامه فرایند استخراج، افزایش تدریجی رنگ را شاهد هستیم. همانگونه که در شکل ملاحظه می گردد با افزایش زمان استخراج مقداری از اینولین به زنجیره های کوچکتر تبدیل می گردد که فروکتوز و سایر قندهای کوچک قادر هستند در واکنش های میلارد وارد شده و باعث ایجاد رنگ گرددند. پس علت این افزایش رنگ را میتوان به شروع واکنش های قهقهه ای شدن غیر آنزیمی (میلارد) نسبت داد. نتایج بخوبی نشان می دهد که رنگ عصاره استخراجی از خلال خشک به طور معنی داری کمتر از رنگ عصاره استخراجی از خلال تازه است که علت پایینتر بودن رنگ عصاره استخراجی از خلال خشک مربوط به آنزیم بری خلال ها در حین فرایند خشک کردن است، که آنزیم هایی نظیر فنولاژ، فنول اکسیداز و پلی فنول اکسیداز قبل از شروع فرایند استخراج غیر فعال گشته اند اما در خلال های تازه، عمل آنزیم بری با شروع عمل استخراج با اعمال تیمار ملایم حرارتی ۶۰ درجه سانتیگراد آغاز می شود و در ۱۰ دقیقه ای ابتدای استخراج که آنزیم ها هنوز فعال

۵. منابع

- Paseephol, T. 2008. *Characterization of prebiotics compounds from plant sources and food industry wastes.* RMIT university. PHD Theseis. Chapter 2: 6-47.
- Rezzoug, S.A., Maache-Rezzoug, Z., Sannier, F. and Allaf, K. 2008. A Thermomechanical Preprocessing for Pectin Isolation from Orange Peel with Optimisation by Response Surface Methodology. *International Journal of Food Engineering.*, 4(1): 1-18.
- Taper, H.S. and Roberfroid, M.B. 2002. Inulin/oligofructose and anticancer therapy. *Br J Nutr.*, 87(2): S283-286.
- Toneli, J.T.C.L., Park, K.J., Ranialaho, J.R.P., Murr, F. E.X., Fabbro, I.M.D. 2008. Rheological characterization of chicory root inulin solution. *Brazilian journal of chemical engineering.*, 25(3): 461-471.
- Kaur, N. and Gupta A.K. 2002. Application of inulin and oligofructose in health and nutrition. *Journal of Bioscience.*, (27): 703-714.
- Abrams, S.A., Griffin, I.J., Hawthorne, K.M., Liang, L., Gunn, S.K., Darlington, G. and Ellis, K.J. 2005. A combination of prebiotic short- and long-chain inulin-type fructans enhances calcium absorption and bone mineralization in young adolescents. *Am J ClinNutr.*, 82(2): 471-6.
- Bernal, B.H., Calle, J., Duarte, E.Q., Pinzon, R., VelaSquez, M. 2005. Inulin from tubers of Dahlia imperialis. *Roetz. Rev. Col. Cienc. Quim. Farm.* 34(2): 122-125.
- Blitz, H.D., Schiebererl, P. and Grosch, W. 2009. *Food chemistry.* 4 thdition. Springer., 950-951.
- Bortnowska, G., Makiewicz, A. 2006. Technological utility of guar gum and xanthan for production of low-fat inulin-enriched mayonnaise. *Acta Sci. Pol.Q3 Technol. Aliment.*, 5(2): 135-146. Ewa, C. Aneta, K. and Werner, P. 2002. functional properties of fructan. Ninth seminar on inulin. Budapest.
- Frank, A. 2002. Technological functionality of inulin and oligofructose. *Br J Nutr.*, 87(2): S287-291.
- Flamm, G., Glinsmann, W., Kritchevsky, D., Prosky, L., Roberfroid, M. 2001. Inulin and oligofructose as dietary fiber: A review of the evidence. *Crit Rev Food Sci Nutr.*, 41:353-362.
- Georges, S., and De Leenheer, L. 2003. process for the manfacture of Chicory. European Patent EP1049723 .Kind Code: B1:1-27.
- Ghanadi, A., Minaean, M. and Abed, A. 2009. Yesterday *Hendba*, today (*Cichuriumintybus* L.). *Academi of Medical Sciences.*, 1(4): 365-372.
- Institute of Standards and Industrial Research of Iran.sugar: specifications and measuring methods. ISIRI no 69. Karaj: ISIRI; 2006 [In Persian].
- Kikuchi, H., Inoue, M., Saito, H., Sakurai, H., Aritsuka, T. and Tonita, F. 2009. Industrial production of fructose anhydride from crude inulin extracted from chicory roots using arthrobacter sp. H65 – 7fructosyl transfrase. *Journal of bioscience and bioengineering.*, 107(3): 262-265.
- Park, K.J., Figueira, M.G., Bord, F.P.R. and Honorio, S.L. 2004. Evaluation of desorption isotherms drying rates and inulin concentration of chicory root with and without enzymatic inactivation. *Journal of food engineering.*, (63): 273-280.